

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Provinciæ Paraquariæ Societatis Jesv

Techo, Nicolas

Leodii, MDCLXXIII.

Cap. 19. Castrensis urbs à Sociis excolitur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38528

tarum reliquæ, urbeculam ab Castro dictam condiderunt; quam Angli pyræe anno sæculari pœnè in ortu devastârunt. Post quam devastationem vix triginta cives remanere. In altera è vicinis Insulis (quas infra describemus) arcem etiam posuere, octoginta militum Hispanorum præsidio firmatam, qui, quia rerum omnium indigent, non rarò imbellibus indigenis graves sunt. Gens maris ejectamentis ferè vivit, quocirca ante adventum Hispanorum ora maritima solummodò habitabatur; sed postmodùm, vexationum metu, Insulani interiora terræ pervadunt, & in abruptis montium locis latebras quærunt, libertatis specie extremam rerum omnium inopiam sibi comparantes. Intexta reticulatim conchilia pro umbilicalibus subligaculis habent, cætera nudi. Sub initium aditæ Insulæ, quindecim familiarum millia censita sunt. Unicum navigium, singulis annisè Chileno regno à Prætorè missum, Hispanis subsidia vehit; reliquis temporibus eò nusquam navigatur. Scaphæ per eas insulas in usû sunt, ex tribus tabulis, crasso fune inter se confutis, compactæ, quarum rimas corticibus arborum maceratis obducunt. Nec nunquam sine ingenti periculo in his scaphis, quas Pyraguas vocant, transfratatur. Sed majus discrimen ab Chilenis rebellibus, ad quorum littora Chiloe tota quanta est protenditur. Quare, si maris ac hostium pericula, si cœli terræque conditionem, si Barbarorum ac Hispanorum inopiam consideres, ut pœnè terrarum ultima est, sic extremum miseræ attingisse videtur. Verùm hæc omnia acuebant desideria Sociorum, gloriosa discrimina & summas miseras pro propagando Christi imperio multis votis ambientium.

AD hanc Insulam delati Melchior Vanegas, vir inter Societatis prima decora ab Nierembergjo postea relatus, & Joannes-Baptista Ferrufinus, Didaci Torres missu, ducentis & quinquaginta leucis terrâ marique è Chileni regni metropoli, unde discesserant, confectis, ab Hispanis, Castrensis urbis incolis, benevolentissime excepti sunt. Mox in ædibus Chiloënsis Præfecti dono acceptis, Sacello adaptato, conciliatisque civium animis, ac Sacramento expiatis, toros se impenderunt in salutem Barbarorum. Pauculi Sacerdotes externi in ea opinione hæcenus fuerant, ut existimarent indigenas, tanquam Christianorum Mysteriorum incapaces, negligendos esse; quare rati admodum, præter primum Sacramentum, Sacra nostra capefferant: sed Sociorum quadrimestri labore & Catechesi effectum, ut qui Hispanis serviebant, vix ab Dominis suis differre viderentur, adeò promptè capiebant legis Christianæ elementa: quare non tantum Baptismo, quo plurimi carebant, Exhomologesique digni sunt habiti, sed etiam, stupentibus ad novitatem Hispanis, ad Sacram Mensam, post severum examen, admitti meruerunt. Tanta porro novos homines ceperat Sacrorum cupido, ut diem prævertentes, ante crepusculum Socios interpellarent; nec de die sinerent cibum quietemque sumere: quo ardore animorum usi, nihil non à Barbaris impetrabant. Scorta plurima in legitima matrimonia commutata, violentæ adeoque nullæ conjugum sponsiones denuo sancitæ, aut distractæ, nemo inventus qui Baptismum renueret, nemo qui non injurias condonaret, & ipsi adeò Hispani, ratione ac exemplo permoti sunt, ut vellent cum mortalium miserimis mitius agere. Denique ex tota Insula adolescentes Indi advecti sunt, ut Christianâ doctrinâ per Patres imbuti, populares suos vicissim docerent eadem illa, quæ ipsi in Catechesi didicissent.

QUATUOR mensibus in Castrensi urbe positus, mensè Julio jam adulto scapham ascendentes, nihil Oceani furias veriti, Insulanorum pagos inspectum ivere. Viginti-quinque omnino erant, quorum municipes nullum hæcenus Sacerdotem viderant, nisi ferè ut vexarentur: quapropter Socios, integritatis famâ jam cognitos, summâ benevolentia excipientes, quando aliud non poterant, ex arborum ramis arcus triumphales erigebant: pueri puellæque, more supplicantium, floribus se coronantes, prælatâ Cruce floridâ, cum parentibus suis obviam prodibant. Nemo erat, qui non in canistro ostrea, pisces, ova, aves Sociis non

offerret:

De Insulanorum conditione.

Pyragua navigii generis.

CAPUT XIX
Castrensis urbs ab Sociis excolitur.

Aviditas discrimina catechizatos.

CAPUT XX
Chiloenses Insulani fructuose ab Sociis adeuntur.

Barbarorum Chiloënsium pietas.